

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ super	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de Istorie Medievală, Premodernă și Istoria Artei
1.4. Domeniul de studii	Studii culturale
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii / Calificarea	Patrimoniu și turism cultural

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Teorii și practici curatoriale			Codul disciplinei	HMR 5328
2.2. Titularul activităților de curs – Coordonatorul de disciplină				dr. Ioana Monica Gruică			
2.3. Titularul activităților de seminar / laborator / proiect – tutorele				dr. Ioana Monica Gruică			
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 1 curs	1	2 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					1
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		58			
3.8 Total ore pe semestru		100			
3.9 Numărul de credite		4			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	- stăpânirea cunoștințelor științifice fundamentale; - utilizarea performantă a gândirii critice, reflexive, speculative, și aplicative; - aplicarea tehnicilor explicativ-argumentative; - atitudine deschisă, evaluativă, inventivă, constructivă față de situațiile problematice; - abilități pentru cercetarea științifică; - cunoașterea celor mai avansate surse de informare și documentare în domeniu; - capacități de comunicare și de lucru în echipă; - capacități de proiectare și de organizare a manifestărilor profesionale; - dezvoltarea unor abilități de învățare, cercetare și ierarhizare a cunoștințelor, care să-i permită absolventului să urmeze un traseu academic și de specializare aprofundată prin doctorat; - capacitatea de a aplica, îmbina și de a transmite cunoștințele dobândite, deoarece pentru cei interesați în ocuparea unui loc de muncă în învățământ se asigură parcurgerea unui modul de pregătire pedagogică și realizarea unui stagiu de predare în disciplinele de specialitate; - capacitatea - bazată pe cunoștințele dobândite și axate atât pe aspectele istorice, economice și sociale, cât și pe cele de natură politică și culturală - de a formula analize și evaluări asupra fenomenelor din spațiul cultural; - capacitatea de a utiliza în mod critic instrumentele și metodele de cercetare și de analiză, de a folosi într-o manieră corectă conceptele istorice și de a le aplica în tratarea problemelor concrete; - capacitatea de a comunica ideile, analizele, evaluările într-o formă organizată, clară, coerentă și pertinentă, astfel încât tipul de discurs să fie accesibil atât unei audiențe specializate în domeniu, cât și unui public larg.
Competențe transversale	- capacitatea de a administra relațiile și colaborarea cu diferite comisii, agenții sau cu alte organizații și structuri instituționale românești și internaționale, cât și neguvernamentale sau private; - elemente fundamentale ale culturii și patrimoniului: istoria culturii, artă și arhitectură; situri istorice; colecții și muzee; patrimoniu imaterial; patrimoniu industrial; socio-antropologie culturală; - înțelegerea principiilor cheie în interpretarea unui sit istoric și a unei destinații culturale; - rolul muzeelor și a canalelor de (re)prezentare a culturilor; - managementul festivalurilor și a evenimentelor culturale; - integrarea autenticității culturale, a integrității și a prezervării; - politicile și managementul patrimoniului cultural material și imaterial; - principii de economie a turismului și a serviciilor în turism; ecoturism și dezvoltare durabilă; agenții de turism și operatori de turism cultural; - structura, dinamica, legislația și politicile din domeniul turismului internațional și fluxurile culturale; - practica și performanțele sociale ale turiștilor; - cunoștințe fundamentale de specialitate, metode și instrumente pentru dezvoltarea și valorificarea produselor și proiectelor cultural-turistice; managementul proiectelor de dezvoltare-finanțare în domeniul patrimoniului și al turismului cultural; - statistică, cercetare-analiză, evaluare-prognoză în domeniul patrimoniului și

	al turismului cultural; - percepția culturii în ansamblu ca “un portal web interconectat” și tehnologiile informatice aplicate în domeniul patrimoniului și al turismului cultural; - înțelegerea principiilor cheie ale marketingului patrimoniului și turismului cultural: comunicare, imagine, promovare; - consultanță și expertiză în domeniul patrimoniului și a turismului cultural; - cercetare-dezvoltare în domeniul patrimoniului și al turismului cultural – studii de caz (bune practici); - dezvoltarea comunitară durabilă și inițiativele din domeniul patrimoniului și turismului cultural; - patrimoniul și turismul cultural ca mijloace ale parteneriatului și ale dialogului cultural.
--	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea cu domeniul curatorial în general și cu specificul acestui domeniu în România, apropierea de practica expozițională din perspectiva curatorului muzeal și a celui independent, însușirea de cunoștințe cu aplicabilitate practică în domeniu, cunoașterea relațiilor dintre actorii acestui domeniu (curator, artist, public, instituții, finanțatori)
7.2. Obiectivele specifice	Conturarea contextului care a dus la apariția curatoriatului, cu sublinierea particularităților acestui domeniu în România Prezentarea competențelor necesare în munca de curator Conturarea unei imagini de ansamblu asupra mediului în care funcționează un curator, cu accent pe situația din România Influențe supra discursul curatorial în contextul mediului socio-cultural contemporan Studierea diferitelor modalități de implementare a unui proiect curatorial

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv, familiarizarea cu subiectul, stabilirea principalelor direcții ale temei de discuție.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive	
2. Ce face un curator? Rolurile curatorului ca depozitar, mediator, creator.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	
3. Curatoriatul în România între ideal și realitate.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	
4. Instituția muzeală în perioada contemporană – rolul muzeului în societate, schimbări de strategii. Curatorul muzeal - aspecte specifice muncii într-un cadru instituționalizat.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	
5. Curatorul independent - aspecte specifice.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	

6. Teme ale discursului curatorial. Politici culturale, mari proiecte curatoriale.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	
7. Elaborarea unui proiect curatorial – principii generale ale practicii curatoriale contemporane.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive	
8. Expoziția – de la concept la implementare – metode de lucru.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	
9. Statement-ul curatorial – stilul curatorial.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	
10. Ce expunem? relația curatorului cu bunul cultural, dar și cu artistul.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive	
11. Pentru cine realizăm expoziții? relația curatorului cu publicul.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	
12. Curatorul ca manager - de la coordonarea muncii în echipă, la conturarea unui buget și identificarea surselor de finanțare.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	
13. Curatorul ca om de PR – materiale de promovare ale produsului cultural, relația cu media, mijloace alternative de promovare, mediul on line.	Prelegere participativă, expunere, discuții interactive, dezbateri	
14. Ce urmează?	Discuții, dezbateri	

Bibliografie selectivă:

- Revista Arta, Curatoriul astăzi, nr. 44/45, București, 2020.
- Revista Arta, on line, seria de interviuri/curatori: <https://revistaarta.ro/ro/?s=curatori+%23>.
- Curatorial Toolkit, A Practical Tool Guide for Curators, 2010.
- David Carrier, Darren, The Contemporary Art Gallery: Display, Power and Privilege, Cambridge Scholars Publishing, 2016.
- Dean David, Museum Exhibition, Theory and Practice, Routledge, 2002.
- Ferguson Bruce W., Reesa Greenberg, Sandy Nairne, Thinking About Exhibitions, Routledge, 1996.
- Gallery text at the V&A A Ten Point Guide, 2013.
- Glasgow Museums Display Guidelines, A Practical Guide for Exhibitions.
- IDEA, nr. 26/2007, Boris Groys, Auctoritatea multiplă, p. 5-11, Bishop Claire, Ce este un curator? pp. 12-21.
- IDEA, nr. 45/2014, Amy Bryzgel & Corina L. Apostol, Reflecții despre practica artistică din România: înainte de 1989 și acum, pp. 92-105.
- Ieva Vitkauskaitė, The Role of the Freelance Curator in an Art Exhibition, European Journal of Interdisciplinary Studies, Vol. 7, Issue 2, 2015.
- Judith Rugg, Michèle Sedgwick, Issues in Curating Contemporary Art and Performance, Intellect Books, 2007.
- Karp Ivan, Lavine Steven, Exhibiting Cultures: The Poetics and Politics of Museum Display, Smithsonian Institution Press, Washington, 1991, pp. 11-24.
- Kaye Nick, Site-Specific Art Performance, Place and Documentation, Routledge, Londra

2000.

- Lukáš Najbrt, Jana Kapounová, Categorization of Museum Visitors as Part of System for Personalized Museum tour, ICTE Journal, 3/1, 2014, pp. 17-27.
- Museum on Main Street, Exhibition Planning Guide, Smithsonian.
- Nina Simon, Participatory Museum, California, 2010.
- O'Doherty Brian, Inside the White Cube. The Ideology of the Gallery Space, The Lapis Press, San Francisco, 1986, în special: Notes on the Gallery Space, The Eye of the Spectator.
- Obrist Hans Ulrich, A Brief History of Curating, JRP Ringier, Zurich, 2008.
- O'Neill Paul, The Culture of Curating and the Curating of Culture(s), The MIT Press, Londra, 2012: The Emergence of Curatorial Practice From the Late 1960s to the Present, Biennial Culture and Emergence of a Globalized Curatorial Discourse: Curating in the Context of Biennials and Large-Scale Exhibitions since 1989, Curating as a Medium of Artistic Practice: The Convergence of Art and Curatorial Practice since the 1990s.
- Paul Mulholland, Enrico Daga, et ali., Enabling Multiple Voices in the Museum: Challenges and Approaches, Digital Culture and Society, Vol. 6, Issue 2, 2021, DOI 10.14361/dcs-2020-0213
- Paula Marincola, Curating Now: Imaginative Practice / Public Responsibility, Philadelphia Exhibition Initiative, 2001.
- Paula Marincola, What Makes a Great Exhibition?, Reaktion Books, 2006.
- Ranciere Jacques, „The Emancipated Spectator”, Artforum, martie 2007, pp. 271 – 281.
- Rațiu Dan Eugen, Politica culturală și artele: local, național, global, editor Dan-Eugen Rațiu, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2011, pp. 58-96.
- Rațiu Dan Eugen, Sistemul de sprijinire a artelor într-o societate în tranziție: România 1990-2006, Politica culturală și artele: local, național, global, editor Dan-Eugen Rațiu, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2011, pp. 97-146.
- Raymonde Moulin, Le marche et le musee. La constitution des valeur artistiques contemporaines, Revue française de sociologie, 1986, 27-3, pp. 369-395.
- Revista Muzeelor, Curatoriat, nr. 1/2015 în special: Bem-Neamu Raluca – Cuvânt înainte, pp. 5-7; Avram Adriana, Curatoriat, participare și management în redefinirea muzeală. Pentru o abordare interdisciplinară a revizuirii standardului ocupațional de muzeograf, pp. 8-16, Alis Vasile, Curatorul - La ce servește, p. 55-56.
- Richter Dorothee, Artists and Curators as Authors – Competitors, Collaborators, or Team-workers?, Artists and Curators as Authors On Artistic and Curatorial Authorship, Issue 19 / June 2013. Terry Smith, Thinking Contemporary curating, New York, 2012.
- Ward Carol S., *Thinking Outside the Lines: Contemporary Art in Historic Settings*. In: *Museum Next*, Whitley Bay, 2019.
- Will Gompertz, O istorie a artei moderne, Ed. Polirom, 2014.
- Williams Gilda, How to Write About Contemporary Art, Thames&Hudson, Londra, 2014.

LEGISLAȚIE

- Legea nr. 311 din 3 iulie 2003 (*republicată*) a muzeelor și a colecțiilor publice
- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată
- Hotărârea nr. 1.546 din 18 decembrie 2003 pentru aprobarea Normelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate
- Hotărârea nr. 518 din 7 aprilie 2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exportul definitiv sau temporar al bunurilor culturale mobile
- Hotărârea nr. 886 din 20 august 2008 pentru aprobarea Normelor de clasare a bunurilor culturale mobile
- Ordinul nr. 2.035 din 18 aprilie 2000 pentru aprobarea Normelor metodologice privind

evidența, gestiunea și inventarierea bunurilor culturale deținute de muzee, colecții publice, case memoriale, centre de cultura și alte unități de profil		
8.2. Seminar	Metode de predare-învățare	Observații
1. Istoricul și contextul apariției curatoriatului în general și situația particulară în cazul României.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
2. Instrumentarul curatorial.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
3. Curatorul muzeal = muzeograf? legislația specifică muncii cu obiectul de patrimoniu, norme metodologice în România. Curatorul muzeal - aspecte specifice muncii în muzeu.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
4. Curatorul și mediile culturale extramuzeale.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
5. România - spații culturale ca alternativă pentru muzeul de stat – galeria comercială, galeria non-profit, artist run space, muzee private, platforme on line: câteva exemple românești contemporane.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
6. Teme ale discursului curatorial - câteva exemple relevante.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
7. Etape în elaborarea unui proiect curatorial - discuții pe studii de caz.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
8. Abordări curatoriale - modele și practici expoziționale.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
9. Relația curatorului cu spațiul de expunere, discuții pe studii de caz.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
10. Organizarea timpului, încheierea de parteneriate, realizarea unui buget, atragerea unei finanțări.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
11. Metode de redactare a materialelor explicative - texte de expoziție și de catalog, etichete, materiale pentru promovarea on line, evenimente conexe.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
12. Proiecte culturale interdisciplinare – discuții pe studii de caz.	Discuții, proiectul prezentări, dialog, exemplificări	
13. Despre expoziții văzute împreună, fie <i>on line</i> , fie <i>on site</i> (în funcție de condițiile actuale impuse de pandemie).	Discuții, prezentări, dialog	

14. Concluzii	Discuții, prezentări, dialog	
Bibliografie: seminarul completează tematic cursul, iar bibliografia de la curs este potrivită și temelor discutate în cadrul seminarului. Acestea vor fi completate cu vizite de studiu.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Această materie ce include curs și seminarii, întrunește toate calitățile în conformitate cu programa instituțiilor similare din țară și străintate

10. Evaluare

Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Însușirea cunoștințelor predate la curs Evaluarea modului în care pot aplica practic noțiunile teoretice dobândite – în cadrul unui proiect individual	Elaborarea unui proiect curatorial personal pe baza unei teme	70%
10.5. Seminar	Activitatea de seminar, implicarea în discuții și dezbateri Evaluarea cunoștințelor și a felului în care sunt folosite în discutarea unui studiu de caz	Verificarea orală pe parcursul semestrului Realizarea și prezentarea unui referat/ studiu de caz - care să reflecte cunoștințele dobândite la seminar	30%
10.6. Standard minim de performanță - Minim o intervenție în discuțiile provocate în timpul cursului și seminarului. - Enumerarea și minima descriere a principalelor activități pe care le presupune munca de curator.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în catedră

Semnătura Șefului de departament